

Litteratur och läsanvisningar, "B3: Litteratur genom tid och rum", 7.5 Hp

HT2022

Lärare: Tim Berndtsson, tim.berndtsson@littvet.uu.se

Litteraturlistan framgår nedan av läsanvisningarna. Observera att vissa texter behöver lånas på bibliotek eller köpas in. Om litteratur kan lånas digitalt via UUB anges detta. Elektroniska kopiorna av kortare texter kommer, där så är möjligt, att läggas in som pdf under respektive seminarium. Läsexemplar markerar att en kopia finns tillgänglig i en läspärm på institutionen (våningen under kursexpeditionen).

Observera att vissa mindre ändringar när det gäller kurslitteraturen kan komma att göras, t.om. fem veckor innan kursstart.

Förutom de litterära texterna kan det också vara bra att orientera sig om de litteraturhistoriska kontexterna i gängse översiktsverk, Olsson-Algulin, *Litteraturens historia i världen*, eller Franzén & Möller (red.), *Litteraturhistoria* eller Hans Hertel (red.) *Litteraturens historia*. Med visst undantag för Franzén & Möller har dessa primärt västerländskt fokus. För djupare ingång i den arabisk-persiska litteraturhistorien, läs gärna översiktsverk som ex. Tryggve Kronholm, *Spegelbilder. Den arabiska litteraturens historia*; Ronny Ambjörnsson och Mohammad Fazlhashemi, *Visdomens hus. Muslimska idévärldar 600-2000*; Muhsin al-Musawi, *The Medieval Islamic Republic of Letters. Arabic Knowledge Construction*, liksom *Cambridge History of Arabic Literature*, vol. 1, och *A History of Persian Literature* vol. 1 (Bloomsbury)

Till seminarierna finns också, under sidan för respektive seminarium förslag för kursiv läsning. Dessa titlar ingår alltså inte i den primära kurslitteratur som är obligatorisk att läsa, utan är frivillig läsning som är kopplad till seminariets tema och frågor, som den som har tid och intresse kan orientera sig i.

För att få så bra diskussioner som möjligt behöver alla kursdeltagare ha de angivna texterna tillgängliga under seminarierna, i tryck eller digitalt.

*

Jag ser fram emot att diskutera med er!

Tim Berndtsson

Seminarium 1: Att läsa hopp historiskt över tid och rum

Sigrid Schottenius Cullhed "Äldre litteratur" i *Litteraturvetenskap I*, Schottenius Cullhed, Hedberg & Svedjedal (red.), Lund: Studentlitteratur, 2020, 101-126

Lyman Tower Sargent, "The Three Faces of Utopianism Revisited", *Utopian Studies* Vol. 5, No. 1 (1994), pp. 1-37 Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/Cwmp1mrn> (Länkar till en externa sida.)

Lara Harb, "Introduction" i *Arabic Poetics. Aesthetic Experience in Classical Arabic Literature* (Cambridge, 2020), s. 1-24 Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/5rV8VXnF> (Länkar till en externa sida.)

David Damrosch, "Conclusion: World Enough and Time" ur *What Is World Literature?* (Princeton UP, 2003), s. 281-304. Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/dlp90Y5j> (Länkar till en externa sida.)

Haun Saussy, "Comparisons, World Literature, and the Common Denominator" i Ali Behdad & Dominic Thomas *A Companion to Comparative Literature*. Via UUB: <https://go.exlibris.link/LpcPNlmP> (Länkar till en externa sida.)

Seminarium 2: Ideala stater och filosof- och profetkungar

Primärlitteratur

*Platon, *Staten*, bok II-VII (läs gärna hela verket kursivt, om du har intresse och möjlighet)

Läs med fördel Jan Stolpes svenska översättning. Om du läser eng. översättning, läs någon med kritisk apparat t.ex. C-J Emlyn Jones i seriens Loeb classical library: Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/s74Jx3JH> (Länkar till en externa sida.) (Länkar till en externa sida.)

Al-Farabi, *Mabādi' ārā' ahl al-madīna al-fāḍila / Al-Farabi on the Perfect State*, ed. and trans. Richard Walzer (New York, 1985)', kap. 15-19 (Urval finns i läspärm).

Sekundärlitteratur

*Donald R. Morrison, "The Utopian Character of Plato's Ideal City", G.R.F. Ferrari, *The Cambridge companion to Plato's Republic* (2007), pp 232-255. (L)

* Muhammad Ali Khalid "Al-Farabi on the Democratic City" i *British Journal for the History of Philosophy* 11(3) 2003: 379-394 <https://go.exlibris.link/DtdR7Gc0>

Seminarium 3: Individens på ön, eller att bygga sin värld

Primärlitteratur

*Ibn Tufail, *Hayy ibn Yaqzan: Den självlärde filosofen*

Svensk översättning, utgiven av Alhambra förlag, finns i bokhandel, liksom i läspärm.

*Daniel Defoe, *Robinson Crusoe*

Finns i ett stort antal översättningar. Birgit Edlunds kan rekommenderas. Viktigast är att ni ser till att få hela romanen och inte en förkortad version. För engelskt original, skaffa gärna Oxford World Classics, med bra kommentarer och introduktion.

Sekundärlitteratur

Ronny Ambjörnsson, "Robinson" ur *Mansmyter*

*Fedwa Malti-Douglas, "Flight from the Female Body: Ibn Tufayl's Male Utopia" ur, *Woman's Body, Woman's Word* (Läspärm)

Seminarium 4: Kvinnostaden

Primärlitteratur

*Christine de Pizan, *Kvinnostaden*

Sv. översättning av Jens Nordenhök finns i förlaget Ersatz utgåva – tillgänglig i pocket. För eng. version använd övrs. av Rosalind Brown-Grant *The Book of the City of Ladies* i serien Penguin Classics.

*Utdrag ur Ibn al-Sa'i, *Consorts of the Caliphs: Women and the Court of Baghdad* (Läspärm)

Sekundärlitteratur

*Carin Franzén, "Utopiska Strategier i Christine De Pizans *Kvinnostaden*" i K&K (2012). Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/WB2h59tk> (Länkar till en externa sida.)

*Kellogg, Judith L. "'Kvinnostaden': kunskap och könade rum i nya konfigurationer." i *Genusperspektiv på västerländska klassiker* (Lund, 2013) S. 225-243 (L)

Seminarium 5: Allegori och äventyr

Primärlitteratur

*Farid ad-din Attar, *Mantiq-ut-tayir / The Conference of the Birds / Fåglarnas konferens*

Penguin's classics eng. utgåva övers. Afkham Darbandi och Dick Davies, rekommenderas. (Också Sholeh Wolpé och Peter Avery's eng. översättningar fungerar; på svenska finns Eric Hermelins översättning antikvariskt och på bibliotek.)

*Dante Alighieri, *Purgatorio* ur *Den Gudomliga komedien*

På svenska finns Ingvar Björkessons översättning i bokhandeln. På engelska kan C. H. Sisson (Oxford World Classics) eller Robin Kirkpatrick (Penguin) rekommenderas, liksom John D. Sinclairs äldre prosaöversättning (också utgiven av Oxford University Press), som har den italienska texten som parallelltext vilket gör det möjligt att få ett grepp om originalet, även utan djupare kunskaper i italienska. (Nb. Det finns hundratals översättningar, och det går givetvis att finna en mängd äldre sådana fritt online, men alla är inte bra, så se till att välja utgåva med kritisk urskiljning: det kommer ge en betydligt bättre förståelse och läsupplevelse.)

Sekundärlitteratur

*Katja Föllmer, "Beyond Paradise: The Mystical Path to God and the Concept of Martyrdom in 'Aṭṭār's Conference of the Birds'" i *Roads to Paradise*, vol. 1, (Leiden: 2017). Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/GfnSx8XG> (Länkar till en externa sida.)

Anders Cullhed, utdrag ur *Dante – den första författaren* (Stockholm, 2021) (L)

Seminarium 6: Sinnliga och själsliga lyckomedel i persisk poesi

Primärlitteratur

*Rumi, Jalal ad-Din, *Masnavi / Masnevi*

Till seminariet läser vi ett utdrag av Jawid Mojaddedis nyöversättning i serien Oxford World Classics) (s. 1-87, finns i läspärm)

*Abū Nuwās, litet urval av dikter (K)

*Hafiz / Hafez Diwan. sv. övers (i urval) av Ashk Dahlén, Hafiz *Dikter*, och Fatheme Behros *Östanvindens ande* (L)

Sekundärlitteratur

*Franklin D. Lewis utdrag ur *Rumi - Past and Present, East and West. The Life, Teachings, and Poetry of Jalal al-Din Rumi* s. 394–422. (L)

* Philip F. Kennedy, "Love, Wine, Sodomy... and the lash. The Lyric poetry of Abu Nuwas", ur *Abu Nuwas: A Genius of Poetry* (Oxford, 2005) (L)

* Bo Utas "Kan persisk poesi översättas?" s. 195–216 (L)

Seminarium 7: Den engelska utopin: social ordning och teknisk utveckling

Primärlitteratur

*Thomas Moore, *Utopia / Utopia: Landet ingenstans*

På svenska finns Anders Piltz översättning på förlaget Artos Norma. För läsning på engelska kan utgåvan *Three Early Modern Utopias* i serien *Oxford World Classics* rekommenderas.

*Francis Bacon, *The New Atlantis / Det nya Atlantis*

På svenska finns Olof Hägerstrands översättning på Carlssons förlag. För läsning på engelska kan utgåvan *Three Early Modern Utopias* i serien *Oxford World Classics* (samma som ovan!) rekommenderas.

Sekundärlitteratur

*Quentin Skinner, 'Sir Thomas More's Utopia and the Language of Renaissance Humanism' (Läspärm)

*Nicole Pohl, *Utopianism after More: the Renaissance and Enlightenment*. Länk via UUB:
<https://go.exlibris.link/cLgqf0l5> (Länkar till en externa sida.)

*Raymond Williams, "Utopia and Science Fiction" (1978) Länk via UUB:
<https://go.exlibris.link/xJb9SwMKn> (Länkar till en externa sida.)

Seminarium 8: Europeisk Sci-fi från 1600-talet

Primärlitteratur

*Margaret Cavendish *The Description of a new world called blazing world / Den lysande världen*

Svenska översättningen med förord av Sarah Ljungquist finns inte för nuvarande i bokhandel, men antikvariskt och på bibliotek. För Engelsk originalspråklig version, välj Penguin Classics utgåva, med förord och notapparat. Original kan annars lätt fås via internet, t.ex. här:
<https://digital.library.upenn.edu/women/newcastle/blazing/blazing.html> (Länkar till en externa sida.)

*Savinien de Cyrano de Bergerac, *Resa till månen / L'Autre monde ou les états et empires de la Lune*

Sv. Översättning av Leif V. Gustafsson, finns i läspärm. (Original finns också antikvariskt). På eng. finns samtida övers. av Andrew Brown hos förlaget Alma Books. Äldre eng. översättningar går att finna fritt tillgängligt via ex. Google books.

Sekundärlitteratur

*Cecilia Rosengren, "Förnuft, fantasi, utopi : om den imaginära kraften i Margaret Cavendishs *The Blazing World*"

*Sylvie Romanowski, "Cyrano de Bergerac's Epistemological Bodies: "Pregnant with a Thousand Definitions" I *Science Fiction Studies* Vol. 25, (1998), pp. 414-432. Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/gQ2Jv8hD> (Länkar till en externa sida.)

Seminarium 9: Resor till, och fantasier om, Konstantinopel

Primärlitteratur

*Ibn Battuta, "Constantinopel" ur *The Travels of Ibn Battuta, A.D. 1325-1354. Volume II*, övers. H. A. R. Gibb (K)

*Lady Mary Wortley Montagu, *Turkish Embassy Letters* [eg. *Letters of the Right Honourable Lady M--y W---y M----e* [i.e. *Lady Mary Wortley Montague*]: *written during her travels in Europe, Asia and Africa, etc* (1763)

Digitalisering av första utgåvan kan läsas via Google Books:

<https://books.google.se/books?id=ShxhAAAcAAJ&dq> (Länkar till en externa sida.) . Den som önskar modern vetenskaplig utgåva rekommenderas *The Complete Letters of Lady Mary Wortley Montagu. Vol 1. 1707-1720*, ed. Robert Halsband (Oxford 1965), eller Daniel O'Quinn & Teresa Heffernan (eds.) *The Turkish Embassy Letters* (Peterborough, 2012).

Sekundärlitteratur

*Katrina O'Loughlin, "'A very diligent curiosity': Lady Mary Wortley Montagu's Embassy Letters" ur *Women, writing, and travel in the eighteenth century* (Cambridge 2018), s. 30-65

*Christine Chism "Memory, Wonder, and Desire in the Travels of Ibn Jubayr and Ibn Battuta" I Nicholas Paul, Suzanne M Yeager (reds.), *Remembering the crusades: myth, image, and identity* (John Hopkins UP, 2012), s. 29-50 . Länk via UUB: <https://go.exlibris.link/Sngclxxk> (Länkar till en externa sida.)

*Nizar F. Hermes "The Curious Minds and Eyes of Medieval Muslims: Translations and Travel for Study" ur *The [European] other in medieval Arabic literature and culture. Ninth-twelfth century* , (New York, 2012) s.11-22 (K)